

BIJLAGE F

MARKTVERKENNING - OVERHEIDSBELEID

INHOUD

1	Inleiding	1
2	Ontwikkelingen in overheidsbeleid	1
3	Nieuwe afwegingsmethodiek voor de saneringsdoelstelling	1
4	Conclusies en aanbevelingen	2

1 Inleiding

GeoDelft heeft als penvoerder van het NOBIS-project 'de Actieve Barrière' aan Lida Schelwald-van der Kley van het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam gevraagd een beknopte samenvatting te geven van de recente bodembeleidsontwikkelingen die mogelijk relevant zijn voor het project 'de Actieve Barrière'. Dit mede in het kader van een marktverkenning.

2 Ontwikkelingen in overheidsbeleid

In juni 1997 is het Kabinetsstandpunt inzake de vernieuwing van het bodemsaneringsbeleid verschenen, waarin 13 actiepunten zijn opgenomen. Actiepunt nummer 1 betreft het maken van een 'afwegingsmethodiek voor de saneringsdoelstelling'. Dit actiepunt, ook wel aangeduid als 'project A' is niet alleen het meest vergaand uitgewerkt op dit moment, maar lijkt ook het meest relevant voor het project 'de Actieve Barrière'. In het rapport "Van trechter naar zeef: afwegingsproces saneringsdoelstelling" [SDU, 1999. Van trechter naar zeef: afwegingsproces saneringsdoelstelling. SDU, Den Haag, ISBN 90 1208843 7] is de uitwerking beschreven.

In het navolgende worden de belangrijkste conclusies uit dit rapport weergegeven. De projecten B (Externe integratie en marktdynamiek) en C (Slagvaardige overheid) worden verder niet besproken.

3 Nieuwe afwegingsmethodiek voor de saneringsdoelstelling

De huidige saneringsdoelstelling 'multifunctioneel, tenzij.....', is vervangen door 'functiegericht saneren'. Functiegericht saneren houdt in: de bodem zo saneren dat het (beoogde) gebruik ervan weer mogelijk wordt, zonder dat sprake is van onverantwoorde risico's. Er wordt derhalve een koppeling gemaakt tussen het bodemgebruik en de bodemkwaliteit. Er worden 4 doelstellingen gehanteerd voor functiegericht saneren:

- Saneringsmaatregelen worden ontworpen vanuit een integrale aanpak van de gehele bodemverontreiniging. De aanpak van het hele geval (grond en grondwater) moet dus in samenhang gebeuren.
- In de aanpak staat voorop dat aan de gebruikseisen van de bodem voldaan kan worden (functiegericht) door:
 - ongewenste humane en ecologische blootstelling weg te nemen;
 - ongewenste verspreiding van het grondwater tegen te gaan.
- In de sanering moeten 'ijkmomenten' ingebouwd zijn om zonnodig bij te sturen.
- Het saneringsresultaat moet leiden tot zo weinig mogelijk 'zorg' achteraf voor de bodem.

Nieuw is ook de invulling van deze doelstellingen met een driedeling in de aanpak door:

- het formuleren van een standaardaanpak voor 'standaardgevallen';
- het mogelijk maken van gebiedsgericht beleid;
- ruimte geven voor maatwerk per geval.

De standaardaanpak voor het wegnemen van ongewenste blootstelling staat voor wat in het Kabinetsstandpunt de 'gebruiksrendementvariant voor immobiele verontreiniging' genoemd wordt. Voor 4 verschillende functies (gevoelig gebruik, openbaar groen, open verharding en aan-eengesloten verharding) zijn bodemgebruiksnormen voor de bodemkwaliteit gedefinieerd, waaraan de contactlaag (de leeflaag) moet voldoen. De bodemgebruiksnormen zijn geen saneringscriteria maar kwaliteitseisen.

Er kunnen aanleidingen zijn om verdergaand of juist minder vergaand te saneren dan de standaardaanpak. Een gebiedswaarde kan door het bevoegd gezag worden opgelegd. Daarnaast is er in sommige gevallen (bijvoorbeeld sanering in combinatie met revitalisering van bedrijfsterreinen) maatwerk vereist.

Ook voor mobiele verontreinigingen, die verwijderd moeten worden voor zover dit kosteneffectief kan, geldt de geschetste drietrapsraket. Uitgangspunt is dat ongewenste verspreiding en bedreiging van objecten in de omgeving moet worden tegengegaan.

Voor grondwater geldt dat:

- het saneringsdoel in de vlek ligt tussen de Streefwaarde (of heersende achtergrondswaarde) en ten minste de tussenwaarde $(S+I)/2$;
- de doelstelling binnen 30 jaar vanaf de start van de sanering bereikt moet zijn;
- in die periode van 30 jaar de bodem buiten de oorspronkelijke vlek als reactorvat gebruikt mag worden om de doelstelling te bereiken;
- er ijkmomenten zijn ingebouwd om gedurende de sanering het verloop te kunnen volgen en eventueel bij te stellen.

Voor maatwerk geldt in het bijzonder dat een kosteneffectiviteitsafweging gemaakt moet worden, waarbij bijvoorbeeld de in NOBIS-verband ontwikkelde RMK-methode of KEV-methodiek kan worden gebruikt.

In zijn algemeenheid is gesteld dat het achterblijven van restverontreiniging géén consequenties heeft voor de saneerder of eigenaar, tenminste zolang het gebruik van de locatie niet gewijzigd wordt. Er zullen nadere wettelijke regels komen om het omgaan met gebruiksbeperkingen vast te leggen.

Overigens zal de Wet worden aangepast om het Afwegingsproces een formele status te geven.

4 Conclusies en aanbevelingen

De nieuwe beleidsontwikkelingen vormen zeker geen belemmering voor het toepassen van een actieve barrière. Er wordt juist meer ruimte geschapen voor een dergelijke (nog niet standaard) aanpak.

De kwaliteitseisen, zoals die in het rapport "Van trechter naar zeef: afwegingsproces saneringsdoelstelling" voorgesteld zijn voor grond en grondwater, kunnen, alhoewel nog niet formeel vastgesteld, een leidraad vormen voor de saneringsdoelstelling(en). Het inbouwen van ijkmomenten in de uiteindelijke full-scale aanpak vormt ook een belangrijk punt van aandacht.

Om ook inzicht te krijgen in de uitwerking van de financiële en juridische aspecten van het nieuwe bodembeleid en de mogelijke implicaties hiervan voor het toepassen van een actieve barrière is het wellicht nog zinvol hierover van gedachten te wisselen met een lid van het Kernteam.